

Viernes, 9 Noviembre, noche
Teatro Catalán Novedades

Última representación
de la ópera cómica
**EL GIRAVOLT
DE MAIG**

una producció admirable...
(Baltasar Samper)

una partitura rica, exhuberant,
justa i deliciosament nostra,
(J. Llongueres)

un poema exquisit.
(«La Nau»)

Letra y música son dignas por
todos conceptos, de alabanzas in-
condicionales.
(J. Nogués Pon)

Toldrà pot estar satisfet de la seva
primera obra escrita per al teatre.
El nostre jove músic comença...
com molts d'altres no han pogut
acabar mai.
(F. Lliurat)

Perot reacciona i torna a ésser el lladre famós:
Res de fugir, mllyó, que ara em vui plaure
a esgarriar la terra!
i organitza desseguida la defensa. Jovita s'indigna de que vulgui malmetre-li l'hostal, Rosaura
cria i Golferic s'encomana al cel. En mig de l'aldarull, Jovita s'adona de que abaix hi ha
en Marcó i el crida; ara ho sabrem tot.
Aquest servent entra "amb una tranquil·litat imponent, que totseguit es comunica
a tots":

No xisclau. No crideu a la partida.
L'alarma ha estat inútil, per ma fè.
No res de foc ni pena de la vida.
Un missatger ha arribat, i ja sé el què.
No hi ha oficials ni escorta: aquest desori
és el Senyor Arquebisbe qui el causà.
Tres canonges hi ha amb ell, un meritori
de la Cúria, el porrer i un sagristà.
De la visita pastoral en llista
posà, ans que d'altres, d'aquest poble el nom,
cercant un nebot seu seminarista
que va fugir, poc endevinen com.

Golferic en veure que és a ell a qui cerquen, sent acabar tota la seva resistència i es
disposa a lliurar-se totseguit. La ballarina, en saber-lo seminarista i veure on havien anat
a parar totes les ardideses de fa una estona, llença la seva rialla més crudel, i Jovita, la
dona del bon seny, s'imposa a tots, i diu solemniament:

Fleu-vos del meu seny: l'hostal en cria.
Tot ha finat com cal. La gent ve aquí
la nit hi passa, cadascú somnia,
i, en acabat, reprèn el seu camí.

Mireu, ja trenca el dia.
Somriguem-nos a l'hora de partir.

L'obra ja ha acabat. Manca només l'"adeussiau" que els bons personatges es donen de
molt bon cor i amb un enterniment adorable, tot iniciant un minuet:

GOL. En va el desig els nostres cors imanta
vers l'impossible bell que no ens escau.

PER. La matinada canta ja en l'afrau.

ROS. Dolç engany d'una nit, adeussiau.

GOL. Adeussiau, Rosaura l'encisera.

ROS. Torni a ta vida la perduda pau.

JOV. Adéu, Perot sigues feliç al cau.

PER. Força anants i vinents, bella hostalera.

Tots. Diguem-nos, bons amics, adeussiau.

JOV. Sense retret i sense melangia

tornem als bons afers.

ROS. Al bell palau.

PER. Al lliure bosc.

GOL. A santetat suau.

JOV. Tornem... on érem, sense més follia.

ROS. Un giravolt només, i adeussiau.

"CANÇONS VESGUES I NOVES"

TEATRO CATALÁN NOVEDADES

Martes, 6 Noviembre de 1928, a las diez de la noche

SOLEMNIDAD ARTÍSTICA

Primera de las dos únicas representaciones a precios populares
de la exquisita ópera cómica

EL GIRAVOLT DE MAIG

Joya del Teatro Lírico Catalán

PROGRAMA

La Compañía del Teatro Catalán Novedades interpretará la comedia en
dos actos de CARLOS SOLDEVILA

Déu hi fa més que nosaltres

Repartiment: *Madrone Dolcet*, senyora Baró (E.); *Nuri Dolcet*, senyo-
ra Fornés; *Maria* (mare), senyora Morera; *César Bonsoms*, senyor Gómez;
Alcàntara, senyor Parreño; *Dolcet* (pare), senyor Aymerich; *Uriach*, se-
nyor Bañeras.

Primera representación en este local de la ópera cómica en un acto, libro
del poeta **JOSÉ CARNER**, música del maestro **EDUARDO TOLDRÁ**

**EL GIRAVOLT
DE MAIG**

INTÉRPRETES

ROSAURA, ballarina	Mercedes Plantada (soprano)
JOVITA, hostalera	Concepción Callao (contralto)
GOLFERIC, seminarista en posat de cavaller	Emilio Vendrell (tenor)
PEROT DE L'ARMENTERA, lladre de camí ral	Conrado Giralt (bajo)
MARCÓ, servent a l'hostal	Juan Barrabés (tenor)
CORBETÓ, lladre de la colla de Perot	Valentín Capdevila (barítono)
La veu d'un pastor	Francisco Torra (tenor)

ORQUESTA de 31 profesores dirigida por el **Maestro Toldrà**

Figurines y decorado de **JAVIER NOGUÉS**

realizados por la CASA PAQUITA y los escenógrafos BRUNET Y POUS

EL GIRAVOLT DE MAIG

ARGUMENT

Som en una nit de primavera. Nit torbadora en la qual els sentits s'extravien i el pensament, sota la màgica de l'aire perfumat, les aures tèbics i el cel blau, vola enllà pel camí del desig, i cadascú somnia en il·lusions que s'escauen d'ésser a la part oposada de la realitat de cada dia.

Un breu preludi instrumental evoca l'ambient de l'obra, que queda encara accentuat per la cançó d'un pastor que passa amb el seu remat:

Mes de maig,
mes de maig,
bella és la rosa i verd el faig;
no se sap què tot-hom espera;
el mes de maig que s'adelerà,
i del desig us sobta un raig.

La cançó va perdent-se al lluny i al cap d'un moment, s'obre la cortina i ens trobem davant d'una pobra sala d'hostal muntanyenc, en ple segle XVIII.

Jovita i Marcó, mestressa i servent, respectivament, de l'hostal, van desgranant panotxes. Senten l'influència de la bella nit:

—Quina lluna clara!
—Quin airet tan fresc!

però segueixen la seva tasca, i s'esforcen de fer l'elogi de la vida a l'hostal. Uns badalls venen a trair-los, i Marcó ha de confessar que

L'hostal en migra.
Res, ja se sap;
la primavera
fa rodà el cap

i es daleix per ésser soldat. Jovita, per la seva banda, recorda que el seu pare era contrabandista i que el terrible lladre Perot de l'Armentera

que era aleshores
mig bon xicot

l'havia festejada. Aquest sí que fa una vida plena d'interès:

risc i follia
tothora a punt.
No com féu l'enze
del meu difunt!

Esclata la discussió. L'un es riu de les dèries de l'altre, i Marcó diu, finalment, que ja en té prou d'hostal, i que s'en va.

Però, a tot això, l'hostalera recorda que cal tenir aparejada la mula a trenc d'alba, per a Rosaura, la bella hostalera, i dona ordres a Marcó. Això els fa comentar la presència també en l'hostal, d'un gentil cavaller. Fa tres dies que s'han trobat ací, i encara no s'han dit un mot, i això que

són una parella,
no et pensis, que faria

Els dos interlocutors acorden

que
No tenen arrencada
els nois d'avui en dia

després de lo qual es disposen a anar-s'en a dormir, cosa que fa Marcó.

Ix Rosaura, famosa ballarina, a temps de cridar l'hostalera, i li demana quina hora cau. L'encís de la nit la té trasbalsada i se sent disposada a interpretacions meravelloses de qualsevol fet normal. L'encisa aquella pau guaridora i el so d'unes campanes, i pregunta com poden produir-se aquestes coses delicioses. L'hostalera contesta amb molta naturalitat i sense comprendre què passa a la ballarina. L'aconsella de descansar i Rosaura exclama:

Tinc el cor massa ple!

i explica desseguida el seu afany d'aquell moment:

Ah, sé, oculta, secreta, l'amada
de Jesús, en el clos d'un convent!
Ser novícia, cantar i anar blanca
sols per Jesús; tení un lletet petit;
treure l'aigua del pou vora una branca
de limoner florit;
amenacà el dimoni, si us arribà
talvolta a anguniar
amb el rosari de pinyols d'oliva
que ha fet un ermità;
senyar-me tres vegades

si em recordo del món, hòrrid indret,
i anar damunt del pit les mans creuades,
castos els ulls, vora el sumís nasset!

Jovita li recomana encara el repòs, i no sap estar-se, una mica encuriosida, de preguntar-li si s'ha fixat en el bell cavaller, company seu d'estada a l'hostal. Indignació de Rosaura, qe referma les seves aspiracions místiques. El diàleg acaba gentilment:

—Bona nit. Déu us doni son pregona,
i en trencar l'alba, joia matinal.
—I a vos, senyora, un àngel a l'espona
i un àngel al capsal.

Rosaura s'ha retirat i Jovita es disposa a fer el mateix, quan apareix Golferic, trasbalsat també per l'influència de la primavera i tan propici a creure en qualsevol fet meravellós, que també li cal preguntar qui era que ha cantat la cançó de Maig i d'on ve el perfum de violes, i sospira i pressent esdeveniments importants:

ah, la nit, dolça nit encantada!
Què m'espera? Tremolo. Per què?

Jovita, sempre agena al trasbals d'aquest minyons, li recomana que descansi, i Golferic, ha d'exclamar, també:

Tinc el cor massa ple.
Ah, dinou primaveres seguides
sens haver conegut el secret
dels ocells reiflant, de les flors mal dormides,
de les branques parlant-se en murmurí discret!

Després d'aquesta expansió, la timidesa i l'ensomni del seminarista es resolen en acció, i demana quan és que la bella dama s'en va, i quins camins segueix, i si té nuvi o marit, i el seu nom. En saber que és vol fer monja, el pobre cor de Golferic ja no pot més:

Hostalera, hostalera, impossible!
Oh, què és cas, hostalera, què és cas!
Ella sola a l'encant de sos ulls insensible?
Tancar-se, marcir-se, posar veu de nas.
Jo qui sap quines dèries tenia:
creia el món enganyós, ple d'esculls.

Però el maig, que eixa nit és tot bes i harmonia,
rient em fa caure la vena dels ulls.

No vui que ella malversí les trenes
tot complint el seu vot glacial;
Vui que canti la sang en ses venes
i que enrosi la neu virginal.

Oh, si em sembla que en mira i em parla
quan l'afany és en mi tan pressós!
Deu-me un bell corser blanc per raptar-la
i un mantell prou folgat per tots dos.
I aquest nom, aquest nom que em restaura,
que el veneri i el lloï tothom;

Rosaura, Rosaura, Rosaura, Rosaura,
lluna i música i mel en un nom.

A Jovita li sembla extrany que totes aquestes coses tan belles no se li acudin al cavaller quan te la dama al davant.

—Es la nit, són els arbres i són les estrelles,
que a aquell qui no gosa li ensenyen un cant.

L'hostalera, amb la seva experiència en afers sentimentals i amb evident simpatia per la gentil parella, li insinua que pot-ser el millor seria de donar un tust a la porta de Rosaura. Golferic decideix... pendre la viola i dedicar una serenada a la seva amor, cosa a la qual es disposa tot seguit.

Quan el seminarista ha eixit, surt Rosaura. Comensa de parlar somniosament i, en veure l'imatge de la Verge, inicia la seva oració, la qual és replicada des del defora per la serenada del Golferic, en un dels moments més bells de l'obra.

De sobte, hom sent galopar cavalls i la dansarina, temerosa, fuig a la seva cambra.

Apareix Perot de l'Armentera, que s'ha enfilat per la paret fins al terrat. El poeta ens descriu el personatge com "un bandit tremendament convencional, amb barba negra, cara de ferocitat exagerada i mitja dotzena de pistoles a la cintura". Les seves primeres paraules són d'una indignació envers el seu ofici, que fan escriuir:

Remaleïda sort, maleïtsiga!
Set hores de camí per mal indret,
i penja i socarrima set pagesos
sense trobà a ningú ni un xinxonet!
Això de fer de lladre, ja ni et dona
per espardenyes; i diria prou,
si no fos que la gent de pagesia
mai no respecta un lladre que no es mou.
Malviatge el fer de lladre!
De tres bales consentit,
menja amb una esgarrapada,
treu el fetge i perd la nit!

I en sé a la pallissa
un gos se t'aquissa;
a la lluriguera
la tropa t'espera;
vora del torrent
reps del sometent;
i a ciutat hi ha un jutge
del més saberuts
que el paper ja embruta
amb els ets i uts.

Dóna ordres als seus companys de fermar les bèsties, i ja no pot més. Té dolor a la cuixa i la seva suprema aspiració d'aquella nit és de veure si podrà dormir pla:

Jovita, que ha oït el galopar dels cavalls, surt a inquirir que passa, i quan s'adona de que és Perot, no pot estar-se d'expressar la seva sorpresa i satisfacció.

Avui en tu pensava, justament.
Arribes d'una mena de manera
com si t'hagués cridat mon pensament.

Amorosida, afegeix:

Te'n recordes, Perot? Jo era fadrina,
però tu ja tiraves per mal cap.
Jo vaig triar la vida més tranquil·la;
tu el córrer foll. Qui ho encertà?

Naturalment, Rosaura creu en aquell moment que qui ho encertà fou el que tingué

"mal cap". Però Perot també té aquella nit les seves aspiracions, i davant la pregunta de Jovita, vacilla:

Qui ho sap?

Et soc franc... un hostal és una vinya

Tadascú insisteix. Ella s'exalta lloant la vida arriscada i Perot troba tots els encants en la vida tranquil·la de l'hostal. Tots dos estan enternits i en el seu entusiasme, Jovita canta la cançó de Perot i aquest, la de l'hostalera. L'escena acaba anant-se'n els dos personatges, mig abraçats, cap el terrat.

Torna Golferic, extàtic, una branca florida a la mà. El seu anhel és tan pregon, que venç la seva timidesa, i tusta a la porta de Rosaura i crida amorosament. La ballarina resta sorpresa de veure que coneix el seu nom. Comensa el gran "duo" previst. Rosaura li pregunta si era ell qui cantava i el galan respon, mig vergonyós, afirmativament. Parlen de la seva partida, i en demanar Rosaura on anirà el cavaller, aquest, amb una fermesa insospitada, respon categòricament:

Seguiré vostres vies

i fins que aneu amb mi, jo aniré amb vós.

Insinua els seus afectes per Rosaura, i aquesta es sent tota torbada i fa esment dels seus afanys místics. Golferic segueix abso·lutament inflammat:

Perquè un somni d'eterna infantesa
a la tanca espínosa us atreu?
O mon dolç llibre blanc de puresa,
hi ha misteris que vós no sabeu.
El dels ulls que s'acluquen i és donen,
el dels braços que es troben sòptats,
el dels llavis, que en d'altres es fonen,
l'encantària dels senys naufragats;
Ah, bandera d'amor desplegada
vostre cor faci ardent i després!

Davant d'unes manifestacions tan arborades, Rosaura que no pot deixar d'ésser maliciosa, li demana:

—Heu amat, cavaller?

Cap vegada;

per a vós s'ha guardat el meu bes.

Ella s'extremeix i s'allunya de Golferic. Aquest desespera i Rosaura, ja interessada en l'aventura, quan veu que el galant resta excessivament atùit, ella es commou, i és mostra enternida, cosa que serveix per enardir a Golferic i per tornar ella a les vel·leïtats místiques. Golferic se li agenolla als peus:

Dolçor divina!
Baume sonor,
Rosaura meva,
Rosaura, amor!

La malícia de Rosaura remarca desseguida:

agenollat-se;
quin inexpert!

Golferic l'escomet decididament i quan després de breu persecució, pot abastar-la, se sent que ve algú. Golferic resta desolat de perdre el be que ja es veia a les mans i Rosaura, a la qual no deixava de ploure aquesta escomesa, no sap estar-se d'un

Quina llàstima, vés!

Els qui han interromput l'escena són Jovita i Perot. Extremiment de la dansarina en veure el lladre. Però aquest és bona persona i tranquil·litza els concurrents. Reconeix a Rosaura i canta les seves famoses gestes galants. Golferic, en veure qui és la que fins aleshores havia encès la flama del seu amor puríssim, ha de dir:

Ah, de tots mos afanys, quina destrossa!

Descriu Perot com conegué la ballarina:

Una nit
vaig parar entre els pins una carrossa;
ella hi era, amb un comte remollit.
Un brau rescat ell va pagar tot d'una;
el posat a Rosaura va ser lleu;
ballar per a món goig al clar de lluna
i dar-me una basada per adéu.

L'escomesa brutal de la realitat deixa Golferic esmaperdut i la seva personalitat de seminarista guanya una mica de terreny dintre d'ell mateix. L'escena queda soptada per l'agitadíssima aparició de Corbetó, lladre de la colla de Perot:

Perot, Perot, I més pel camí
corre ens importa, en deuen venir
Puja pel sot Són trenta, quarant
gent, una escorta. fan fressa, fan planta,
Perot, Perot, vuitanta, noranta,
campi qui pot, i ja són aquí!
Ja m'ho temia; Fi trista
alguna espia i elxorca!
que ens ha traït. Els jutges
La companyia la forcal

Primer sé estimbat
juntem, d'un crit!
Sort negra per un espadat!
Sort negra Al, Verge del Carme,
i esquiva! volgueu amparar-me!
La tropa Tu salva, Perot,
ja arriba! el nostre escamot!
I són a trompons! Prou cares parades,
Fins duen canons! prou cames segades.
Són colla Són homes, al cim!
que espanta! Són homes, fugim!
Són trenta, quaranta!

Viernes, 9 Noviembre, noche
Teatro Catalán Novedades

Última representación
de la ópera cómica
EL GIRAVOLT
DE MAIG

una producció admirable...
(Baltasar Samper)

una partitura rica, exhuberant,
justa i deliciosament nostra.
(J. Llongueres)

un poema exquisit.
(«La Nau»)

Letra y música son dignas por
todos conceptos, de alabanzas in-
condicionales.
(J. Nogués Pon)

Toldrà pot estar satisfet de la seva
primera obra escrita per al teatre.
El nostre jove músic comença...
com molts d'altres no han pogut
acabar mai.
(F. Lliurat)

Perot reacciona i torna a ésser el lladre famós:
Res de fugir, minyó, que ara em vui ploure
a esgarriar la terra!
i organitza desseguida la defensa. Jovita s'indigna de que vulgui malmetre-li l'hostal, Rosaura
crida i Golferic s'encomana al cel. En mig de l'aldarull, Jovita s'adona de que abaix hi ha
en Marcó i el crida; ara ho sabrem tot.
Aquest servent entra "amb una tranquil·litat imposant, que totseguit es comunica
a tots":

No xiscleu. No crideu a la partida.
L'alarma ha estat inútil, per ma fè.
No res de foc ni pena de la vida.
Un missatge ha arribat, i ja sé el què.
No hi ha oficials ni escorta; aquest desori
és el Senyor Arquebisbe qui el causà.
Tres canonges hi ha amb ell, un meritori
de la Cúria, el porrer i un sagristà.
De la visita pastoral en llista
posà, ans que d'altres, d'aquest poble el nom,
cercant un nebot seu seminarista
que va fugir, poc endevinen com.

Golferic en veure que és a ell a qui cerquen, sent acabar tota la seva resistència i es
disposa a lliurar-se totseguit. La ballarina, en saber-lo seminarista i veure on havien anat
a parar totes les ardideses de fa una estona, llenca la seva rialla més crudel, i Jovita, la
dona del bon seny, s'imposa a tots, i diu solemniament:
Fieu-vos del meu seny: l'hostal en cria.
Tot ha anat com cal. La gent ve aquí
la nit hi passa, cadascú somnia,
i, en acabat, reprèn el seu camí.
Mireu, ja trenca el dia.
Somriguem-nos a l'hora de partir.

L'obra ja ha acabat. Manca només l'"adeussiau" que els bons personatges es donen de
molt bon cor i amb un enterniment adorable, tot iniciant un minuet:

GOL. En va el desig els nostres cors imanta
vers l'impossible bell que no ens escau.
PER. La matinada canta ja en l'afrau.
ROS. Dolç engany d'una nit, adeussiau.
GOL. Adeussiau, Rosaura l'encisera.
ROS. Torní a ta vida la perduda pau.
JOV. Adéu, Perot sigues feliç al cau.
PER. Força anants i vinents, bella hostalera.
Tots. Diguem-nos, bons amics, adeussiau.
JOV. Sense retret i sense melangia
tornem als bons afers.

ROS. Al bell palau.
PER. Al lliure bosc.
GOL. A santetat suau.
JOV. Tornem... on érem, sense més follia.
ROS. Un giravolt només, i adeussiau.

"CANÇONS VESGUES I NOVES"

TEATRO CATALÁN NOVEDADES

Martes, 6 Noviembre de 1928, a las diez de la noche

SOLEMNIDAD ARTÍSTICA

Primera de las dos únicas representaciones a precios populares
de la exquisita ópera cómica

EL GIRAVOLT DE MAIG

Joya del Teatro Lírico Catalán

PROGRAMA

La Compañía del Teatro Catalán Novedades interpretará la comedia en
dos actos de CARLOS SOLDEVILA

Déu hi fa més que nosaltres

Repartiment: *Madrona Dolcet*, senyora Baró (E.); *Nuri Dolcet*, senyora
Fornés; *Maria* (mare), senyora Morera; *César Bonsoms*, senyor Gómez;
Alcàntara, senyor Parreño; *Dolcet* (pare), senyor Aymerich; *Uriach*, senyor
Bañeras.

Primera representación en este local de la ópera cómica en un acto, libro
del poeta **JOSÉ CARNER**, música del maestro **EDUARDO TOLDRÁ**

EL GIRAVOLT
DE MAIG

INTÉRPRETES

ROSAURA, ballarina	Mercedes Plantada (soprano)
JOVITA, hostalera	Concepción Callao (contralto)
GOLFERIC, seminarista en posat de cavaller	Emilio Vendrell (tenor)
PEROT DE L'ARMENTERA, lladre de camí ral	Conrado Giralt (bajo)
MARCÓ, servent a l'hostal	Juan Barrabés (tenor)
CORBETÓ, lladre de la colla de Perot	Valentín Capdevila (barítono)
La veu d'un pastor	Francisco Torra (tenor)

ORQUESTA de 31 profesores dirigida por el **Maestro Toldrà**

Figurines y decorado de **JAVIER NOGUÉS**

realizados por la CASA PAQUITA y los escenógrafos BRUNET Y POUS

EL GIRAVOLT DE MAIG

ARGUMENT

Som en una nit de primavera. Nit torbadora en la qual els sentits s'extravien i el pensament, sota la màgica de l'aire perfumat, les aures tèbics i el cel blau, vola enllà pel camí del desig, i cadascú somnia en il·lusions que s'escauen d'ésser a la part oposada de la realitat de cada dia.

Un breu preludi instrumental evoca l'ambient de l'obra, que queda encara accentuat per la cançó d'un pastor que passa amb el seu remat:

Mes de maig,
mes de maig,
bella és la rosa i verd el faig;
no se sap què tot-hom espera;
el mes de maig que s'adelerà,
i del desig us sobta un raig.

La cançó va perdent-se al lluny i al cap d'un moment, s'obre la cortina i ens trobem davant d'una pobra sala d'hostal muntanyenc, en ple segle XVIII.

Jovita i Marcó, mestressa i servent, respectivament, de l'hostal, van desgranant panotxes. Senten l'influència de la bella nit:

—Quina lluna clara!
—Quin aïret tan fresc!

però segueixen la seva tasca, i s'esforcen de fer l'elogi de la vida a l'hostal. Uns badills venen a trair-los, i Marcó ha de confessar que

L'hostal en migra.
Res, ja se sap;
la primavera
fa rodà el cap

i es daleix per ésser soldat. Jovita, per la seva banda, recorda que el seu pare era contrabandista i que el terrible lladre Perot de l'Armentera

que era aleshores
mig bon xicot

l'havia festejada. Aquest sí que fa una vida plena d'interès:

risc i follia
tothora a punt.
No com féu l'enze
del meu difunt!

Esclata la discussió. L'un es riu de les dèries de l'altre, i Marcó diu, finalment, que ja en té prou d'hostal, i que s'en va.

Però, a tot això, l'hostalera recorda que cal tenir apartada la mula a trenc d'alba, per a Rosaura, la bella hostalera, i dona ordres a Marcó. Això els fa comentar la presència també en l'hostal, d'un gentil cavaller. Fa tres dies que s'han trobat ací, i encara no s'han dit un mot, i això que

són una parella,
no et pensis, que faria

Els dos interlocutors acorden

que
No tenen arrencada
els nois d'avui en dia

després de lo qual es disposen a anar-s'en a dormir, cosa que fa Marcó.

Ix Rosaura, famosa ballarina, a temps de cridar l'hostalera, i li demana quina hora cau. L'encís de la nit la te trasbalsada i se sent disposada a interpretacions meravelloses de qualsevol fet normal. L'encisa aquella pau guardadora i el so d'unes campanes, i pregunta com poden produir-se aquestes coses delicioses. L'hostalera contesta amb molta naturalitat i sense comprendre què passa a la ballarina. L'aconsella de descansar i Rosaura exclama:

Tinc el cor massa ple!
i explica desseguida el seu afany d'aquell moment:

Ah, sé, oculta, secreta, l'amada
de Jesús, en el clos d'un convent!
Ser novícia, cantar i anar blanca
sols per Jesús; t'eni un lletet petit;
treure l'aigua del pou vora una branca
de llimoner florit;
amenacà el dimoni, si us arrita
talvolta a anguniar
amb el rosari de pinyols d'oliva
que ha fet un ermità;
senyar-me tres vegades
si em recordo del món, hòrrid indret,
i anar damunt del pit les mans creuades,
castos els ulls, vora el sumís nasset!

Jovita li recomana encara el repòs, i no sap estar-se, una mica encuriosida, de preguntar-li si s'ha fixat en el bell cavaller, company seu d'estada a l'hostal. Indignació de Rosaura, qe referma les seves aspiracions místiques. El diàleg acaba gentilment:

—Bona nit. Déu us doni son pregona,
i en trencar l'alba, joia matinal.
—I a vos, senyora, un àngel a l'espona
i un àngel al capsal.

Rosaura s'ha retirat i Jovita es disposa a fer el mateix, quan apareix Golferic, trasbalsat també per l'influència de la primavera i tan propici a creure en qualsevol fet meravellos, que també li cal preguntar qui era que ha cantat la cançó de Maig i d'on ve el perfum de violes, i sospira i pressent esdeveniments importants:

ah, la nit, dolça nit encantada!
Què m'espera? Tremolo. Per què?

Jovita, sempre agena al trasbals d'aquest minyons, li recomana que descansi, i Golferic, ha d'exclamar, també:

Tinc el cor massa ple.
Ah, dinou primaveres seguides
sens haver conegut el secret
dels ocells rellant, de les flors mal dormides,
de les branques parlant-se en murmurí discret!

Després d'aquesta expansió, la tímidesa i l'ensomni del seminarista es resolen en acció, i demana quan és que la bella dama s'en va, i quins camins segueix, i si té nuvi o marit, i el seu nom. En saber que és vol fer monja, el pobre cor de Golferic ja no pot més:

Hostalera, hostalera, impossible!
Oh, què és cas, hostalera, què és cas!
Ella sola a l'encant de sos ulls insensible?
Tancar-se, marxar-se, posar veu de nas.
Jo qui sap quines dèries tenia:

creia el món enganyós, ple d'esculls.
Però el maig, que elxa nit és tot bes i harmonia,
rient em fa caure la vena dels ulls.
No vui que ella malversí les trenes
tot complint el seu vot glacial;
Vui que canti la sang en ses venes
i que enrosi la neu virginal.

Oh, si em sembla que en mira i em parla
quan l'afany és en mi tan pressós!
Deu-me un bell corser blanc per raptar-la
i un mantell prou folgat per tots dos.
I aquest nom, aquest nom que em restaura,
que el veneri i el lloï tothom;

Rosaura, Rosaura, Rosaura, Rosaura,
lluna i música i mel en un nom.

A Jovita li sembla extrany que totes aquestes coses tan belles no se li acudin al cavaller quan te la dama al davant.

—Es la nit, són els arbres i són les estrelles,
que a aquell qui no gosa li ensenyen un cant.

L'hostalera, amb la seva experiència en afers sentimentals i amb evident simpatia per la gentil parella, li insinua que pot-ser el millor seria de donar un tust a la porta de Rosaura. Golferic decideix... pendre la viola i dedicar una serenada a la seva amor, cosa a la qual es disposa tot seguit.

Quan el seminarista ha eixit, surt Rosaura. Comença de parlar somniosament i, en veure l'imatge de la Verge, inicia la seva oració, la qual és replicada des del defora per la serenada del Golferic, en un dels moments més bells de l'obra.

De sobte, hom sent galopar cavalls i la dansarina, temerosa, fuig a la seva cambra. Apareix Perot de l'Armentera, que s'ha enfilat per la paret fins al terrat. El poeta ens descriu el personatge com "un bandit tremendament convencional, amb barba negra, cara de ferocitat exagerada i mitja dotzena de pistoles a la cintura". Les seves primeres paraules són d'una indignació envers el seu ofici, que fan escriuixir:

Remaleïda sort, maleïtsiga!
Set hores de camí per mal indret,
i penja i socarrima set pagesos
sense trobà a ningú ni un xinxonet!
Això de fer de lladre, ja ni et dóna
per espardenyas; i diria prou,
si no fos que la gent de pagesia
mai no respecta un lladre que no es mou.
Malviatge el fer de lladre!
De tres bales consentit,
menja amb una esgarrapada,
treu el fetge i perd la nit!

I en sé a la pallissa
un gos se t'aquissa;
a la lluriguera
la tropa t'espera;
vora del torrent
reps del sometent;
i a ciutat hi ha un jutge
del més saberuts
que el paper ja embruta
amb els ets i uts.

Dóna ordres als seus companys de fermar les bèsties, i ja no pot més. Te dolor a la cuixa i la seva suprema aspiració d'aquella nit és de veure si podrà dormir pla:

Jovita, que ha oït el galopar dels cavalls, surt a inquirir que passa, i quan s'adona de que és Perot, no pot estar-se d'expressar la seva sorpresa i satisfacció.

Avui en tu pensava, justament.
Arribes d'una mena de manera
com si t'hagués cridat mon pensament.

Amorosida, afegeix:

Te'n recordes, Perot? Jo era fadrina,
però tu ja tiraves per mal cap.
Jo vaig triar la vida més tranquil·la;
tu el córrer foll. Qui ho encertà?

Naturalment, Rosaura creu en aquell moment que qui ho encertà fou el que tingué

"mal cap". Però Perot també te aquella nit les seves aspiracions, i davant la pregunta de Jovita, vacilla:

Qui ho sap?

Et soc franc... un hostal és una vinya

Jadascú insisteix. Ella s'exalta lloant la vida arriscada i Perot troba tots els encants en la vida tranquil·la de l'hostal. Tots dos estan enternits i en el seu entusiasme, Jovita canta la cançó de Perot i aquest, la de l'hostalera. L'escena acaba anant-se'n els dos personatges, mig abraçats, cap el terrat.

Torna Golferic, extàtic, una branca florida a la mà. El seu anhel és tan pregon, que venç la seva tímidesa, i tusta a la porta de Rosaura i crida amorosament. La ballarina resta sorpresa de veure que coneix el seu nom. Comença el gran "duo" previst. Rosaura li pregunta si era ell qui cantava i el galan respon, mig vergonyós, afirmativament. Parlen de la seva partida, i en demanar Rosaura on anirà el cavaller, aquest, amb una fermesa insospitada, respon categòricament:

Seguiré vostres vies

i fins que aneu amb mi, jo aniré amb vós.

Insinua els seus afectes per Rosaura, i aquesta es sent tota torbada i fa esment dels seus afanys místics. Golferic segueix absolutament inflammat:

Perquè un somni d'eterna infantesa
a la tanca espïosa us atreu?
O mon dolç llibre blanc de puresa,
hi ha misteris que vós no sabeu.
El dels ulls que s'acliquen i és donen,
el dels braços que es troben sòptats,
el dels llavis, que en d'altres es fonen,
l'encantària dels senys naufragats.
Ah, bandera d'amor desplegada
vostre cor faci ardent i després!

Davant d'unes manifestacions tan arborades, Rosaura que no pot deixar d'ésser maliciosa, li demana:

—Heu àmat, cavaller?

Cap vegada;

per a vós s'ha guardat el meu bes.

Ella s'extremeix i s'allunya de Golferic. Aquest desespera i Rosaura, ja interessada en l'aventura, quan veu que el galant resta excessivament atùit, ella es commou, i és mostra enternida, cosa que serveix per enardir a Golferic i per tornar ella a les vel·leïtats místiques. Golferic se li agenolla als peus:

Dolçor divina!
Baume sonor,
Rosaura meva,
Rosaura, amor!

La malícia de Rosaura remarca desseguida:

agenollat-se;
quin inexpert!

Golferic l'escomet decididament i quan després de breu persecució, pot abastar-la, se sent que ve algú. Golferic resta desolat de perdre el be que ja es veia a les mans i Rosaura, a la qual no deixava de plaire aquesta escomesa, no sap estar-se d'un

Quina llàstima, vès!

Els qui han interromput l'escena són Jovita i Perot. Extremiment de la dansarina en veure el lladre. Però aquest és bona persona i tranquil·litza els concurrents. Reconeix a Rosaura i canta les seves famoses gestes galants. Golferic, en veure qui és la que fins aleshores havia encès la flama del seu amor puríssim, ha de dir:

Ah, de tots mos afanys, quina destrossa!

Descriu Perot com conegué la ballarina:

Una nit

vaig parar entre els pins una carrossa;
ella hi era, amb un comte remolít.
Un brau rescat ell va pagar tot d'una;
el posat a Rosaura va ser lleu;
ballar per a mon goig al clar de lluna
i dar-me una besada per adéu.

L'escomesa brutal de la realitat deixa Golferic esmaperdut i la seva personalitat de seminarista guanya una mica de terreny dintre d'ell mateix. L'escena queda sòptada per l'agitadíssima aparició de Corbetó, lladre de la colla de Perot:

Perot, Perot,
corre ens importa.
Puja pel sot
gent, una escorta.
Perot, Perot,
campi qui pot.
Ja m'ho temia;
alguna espia
que ens ha traït.

La companyia

juntem, d'un crit!

Sort negra

i esquivat!

La tropa

ja arriba!

I són a trompons!

Fins duen canons!

Són colla

que espanta!

Són trenta,

quaranta!

I més pel camí

en deuen venir

Són trenta, quarant

fan fressa, fan planta,

vuitanta, noranta,

i ja són aquí!

Fi trista!

i elxorca!

Els jutges

la forca!

Primer se estimbat

per un espadat!

Ai, Verge del Carme,

volgueu amparar-me!

Tu salva, Perot,

el nostre escamot!

Prou cares parades,

prou cares segades.

Són homes, al cim!

Són homes, fugim!

(segueix a la plana 6.ª)

Viernes, 9 Noviembre, noche
Teatro Catalán Novedades

Ultima representació
de la ópera cómica
EL GIRAVOLT
DE MAIG

una producció admirable...
(Baltasar Samper)

una partitura rica, exhuberant,
justa i deliciosament nostra.
(J. Llongueres)

un poema exquisit.
(«La Nau»)

Letra y música son dignas por
todos conceptos, de alabanzas in-
condicionales.
(J. Nogués Pon)

Toldrà pot estar satisfet de la seva
primera obra escrita per al teatre.
El nostré jove músic comença...
com molts d'altres no han pogut
acabar mai.
(F. Lliurat)

Perot reacciona i torna a ésser el lladre famós:
Res de fugir, minyó, que ara em vui plaure
a esgarriar la terra!
i organitza desseguida la defensa. Jovita s'indigna de que vulgui malmetre-li l'hostal, Rosaura
cria i Golferic s'encomana al cel. En mig de l'aldarull, Jovita s'adona de que abaix hi ha
en Marcó i el crida; ara ho sabrem tot.
Aquest servent entra "amb una tranquil·litat imposant, que totseguit es comunica
a tots":

No xiscleu. No crideu a la partida.
L'alarma ha estat inútil, per ma fè.
No res de foc ni pena de la vida.
Un missatger ha arribat, i ja sé el què.
No hi ha oficials ni escorta: aquest desori
és el Senyor Archebisbe qui el causà.
Tres canonges hi ha amb ell, un meritori
de la Cúria, el porrer i un sagristà.
De la visita pastoral en llista
posà, ans que d'altres, d'aquest poble el nom,
cercant un nebot seu seminarista
que va fugir, poc endevinen com.
Golferic en veure que és a ell a qui cerquen, sent acabar tota la seva resistència i es
disposa a lliurar-se totseguit. La ballarina, en saber-lo seminarista i veure on havien anat
a parar totes les ardideses de fa una estona, llenca la seva rialla més crudel, i Jovita, la
dona del bon seny, s'imposa a tots, i diu solemniament:
Fleu-vos del meu seny: l'hostal en cria.
Tot ha finat com cal. La gent ve aquí
la nit hi passa, cadascú somnia,
i, en acabat, reprèn el seu camí.
Mireu, ja trenca el dia.
Somriguem-nos a l'hora de partir.
L'obra ja ha acabat. Manca només l'"adeussiau" que els bons personatges es donen de
molt bon cor i amb un enterniment adorable, tot iniciant un minuet:
GOL. En va el desig els nostres cors imanta
vers l'impossible bell que no ens escau.
PER. La matinada canta ja en l'afrau.
ROS. Dolç engany d'una nit, adeussiau.
GOL. Adeussiau, Rosaura l'encisera.
ROS. Torni a ta vida la perduda pau.
JOV. Adéu, Perot sigues feliç al cau.
PER. Força anants i vinents, bella hostalera.
Tots. Diguem-nos, bons amics, adeussiau.
JOV. Sense retret i sense melangia
tornem als bons afers.
ROS. Al bell palau.
PER. Al lliure bosc.
GOL. A santetat suau.
JOV. Tornem... on érem, sense més folia.
ROS. Un giravolt només, i adeussiau.

TEATRO CATALÁN NOVEDADES

Martes, 6 Noviembre de 1928, a las diez de la noche

SOLEMNIDAD ARTÍSTICA

Primera de las dos únicas representaciones a precios populares
de la exquisita ópera cómica

EL GIRAVOLT DE MAIG

Joya del Teatro Lírico Catalán

PROGRAMA

La Compañía del Teatro Catalán Novedades interpretará la comedia en
dos actos de CARLOS SOLDEVILA

Déu hi fa més que nosaltres

Repartiment: *Madrona Dolcet*, senyora Baró (E.); *Nuri Dolcet*, senyo-
ra Fornés; *Maria* (mare), senyora Morera; *César Bonsoms*, senyor Gómez;
Alcàntara, senyor Parreño; *Dolcet* (pare), senyor Aymerich; *Uriach*, se-
nyor Bañeras.

Primera representación en este local de la ópera cómica en un acto, libro
del poeta **JOSÉ CARNER**, música del maestro **EDUARDO TOLDRÁ**

EL GIRAVOLT
DE MAIG

INTÉRPRETES

ROSAURA, ballarina	Mercedes Plantada (soprano)
JOVITA, hostalera	Concepción Callao (contralto)
GOLFERIC, seminarista en posat de cavaller	Emilio Vendrell (tenor)
PEROT DE L'ARMENTERA, lladre de camí ral	Conrado Giralte (bajo)
MARCÓ, servent a l'hostal	Juan Barrabés (tenor)
CORBETÓ, lladre de la colla de Perot	Valentín Capdevila (barítono)
La veu d'un pastor	Francisco Torra (tenor)

ORQUESTA de 31 profesores dirigida por el **Maestro Toldrà**

Figurines y decorado de **JAVIER NOGUÉS**

realizados por la CASA PAQUITA y los escenógrafos BRUNET Y POUS

EL GIRAVOLT DE MAIG

ARGUMENT

Som en una nit de primavera. Nit torbadora en la qual els sentits s'extravien i el pensament, sota la màgica de l'aire perfumat, les aures tèbies i el cel blau, vola enllà pel camí del desig, i cadascú somnia en il·lusions que s'escauen d'ésser a la part oposada de la realitat de cada dia.

Un breu preludi instrumental evoca l'ambient de l'obra, que queda encara accentuat per la cançó d'un pastor que passa amb el seu remat:

Mes de maig,
mes de maig,
bella és la rosa i verd el faig;
no se sap què tot-hom espera;
el mes de maig que s'adelerà,
i del desig us sobta un raig.

La cançó va perdent-se al lluny i al cap d'un moment, s'obre la cortina i ens trobem davant d'una pobra sala d'hostal muntanyenc, en ple segle XVIII.

Jovita i Marcó, mestressa i servent, respectivament, de l'hostal, van desgranant panotxes. Senten l'influència de la bella nit:

—Quina lluna clara!
—Quin airet tan fresc!

però segueixen la seva tasca, i s'esforcen de fer l'elogi de la vida a l'hostal. Uns badalls venen a trair-los, i Marcó ha de confessar que

L'hostal en migra.
Res, ja se sap;
la primavera
fa rodà el cap

i es daleix per ésser soldat. Jovita, per la seva banda, recorda que el seu pare era contrabandista i que el terrible lladre Perot de l'Armentera

que era aleshores
mig bon xicot

l'havia festejada. Aquest sí que fa una vida plena d'interès:

risc i follia
tothora a punt.
No com féu l'enze
del meu difunt!

Esclata la discussió. L'un es riu de les dèries de l'altre, i Marcó diu, finalment, que ja en té prou d'hostal, i que s'en va.

Però, a tot això, l'hostalera recorda que cal tenir apariada la mula a tronc d'alba, per a Rosaura, la bella hostalera, i dona ordres a Marcó. Això els fa comentar la presència també en l'hostal, d'un gentil cavaller. Fa tres dies que s'han trobat ací, i encara no s'han dit un mot, i això que

són una parella,
no et pensis, que faria

Els dos interlocutors acorden que

No tenen arrencada
els nois d'avui en dia

després de lo qual es disposen a anar-s'en a dormir, cosa que fa Marcó.

Ix Rosaura, famosa ballarina, a temps de cridar l'hostalera, i li demana quina hora cau. L'encís de la nit la té trasbalsada i se sent disposada a interpretacions meravelloses de qualsevol fet normal. L'encís aquella pau guardadora i el so d'unes campanes, i pregunta com poden produir-se aquestes coses delicioses. L'hostalera contesta amb molta naturalitat i sense comprendre què passa a la ballarina. L'aconsella de descansar i Rosaura exclama:

Tinc el cor massa ple!
i explica desseguida el seu afany d'aquell moment:

Ah, sé, oculta, secreta, l'amada
de Jesús, en el clos d'un convent!
Ser novícia, cantar i anar blanca
sols per Jesús; tení un lletet petit;
treure l'aigua del pou vora una branca
de llimoner florit;
amenacà el dimoni, si us arriba
talvolta a anguniar
amb el rosari de pinyols d'oliva
que ha fet un ermità;
senyar-me tres vegades
si em recordo del món, hòrrid indret,
i anar damunt del pit les mans creuades,
castos els ulls, vora el sumís nasset!

Jovita li recomana encara el repòs, i no sap estar-se, una mica encuriosida, de preguntar-li si s'ha fixat en el bell cavaller, company seu d'estada a l'hostal. Indignació de Rosaura, qe referma les seves aspiracions místiques. El diàleg acaba gentilment:

—Bona nit. Déu us doni son pregona,
i en trèncar l'alba, joia matinal.
—I a vos, senyora, un àngel a l'espona
i un àngel al capsal.

Rosaura s'ha retirat i Jovita es disposa a fer el mateix, quan apareix Golferic, trasbalsat també per l'influència de la primavera i tan propici a creure en quansevol fet meravellos, que també li cal preguntar qui era que ha cantat la cançó de Maig i d'on ve el perfum de violes, i sospira i pressent esdeveniments importants:

ah, la nit, dolça nit encantada!
Què m'espera? Tremolo. Per què?

Jovita, sempre agena al trasbals d'aquest minyons, li recomana que descansi, i Golferic, ha d'exclamar, també:

Tinc el cor massa ple.
Ah, dinou primaveres seguides
sens haver conegut el secret
dels ocells rellant, de les flors mal dormides,
de les branques parlant-se en murmurí discret!

Després d'aquesta expansió, la tímidesa i l'ensomni del seminarista es resolen en acció, i demana quan és que la bella dama s'en va, i quins camins segueix, i si té nuvi o marit, i el seu nom. En saber que és vol fer monja, el pobre cor de Golferic ja no pot més:

Hostalera, hostalera, impossible!
Oh, què és cas, hostalera, què és cas!
Ella sola a l'encant de sos ulls insensible?
Tancar-se, marchar-se, posar veu de nas.

Jo qui sap quines dèries tenia:
creia el món enganyós, ple d'esculls.
Però el maig, que eixa nit és tot bes i harmonia,
rient em fa caure la vena dels ulls.

No vui que ella malversí les trenes
tot complint el seu vot glacial;
Vui que canti la sang en ses venes
i que enrosi la neu virginal.

Oh, si em sembla que en mira i em parla
quan l'afany és en mi tan pressós!
Deu-me un bell corser blanc per raptar-la
i un mantell prou folgat per tots dos.

I aquest nom, aquest nom que em restaura,
que el veneri i el lloï tothom;
Rosaura, Rosaura, Rosaura, Rosaura,
lluna i música i mel en un nom.

A Jovita li sembla extrany que totes aquestes coses tan belles no se li acudin al cavaller quan te la dama al davant.

—Es la nit, són els arbres i són les estrelles,
que a aquell qui no gosa li ensenyen un cant.

L'hostalera, amb la seva experiència en afers sentimentals i amb evident simpatia per la gentil parella, li insinua que pot-ser el millor seria de donar un tust a la porta de Rosaura. Golferic decideix... pendre la viola i dedicar una serenada a la seva amor, cosa a la qual es disposa tot seguit.

Quan el seminarista ha eixit, surt Rosaura. Comensa de parlar somniosament i, en veure l'imatge de la Verge, inicia la seva oració, la qual és replicada des del defora per la serenada del Golferic, en un dels moments més bells de l'obra.

De sobte, hom sent galopar cavalls i la dansarina, temerosa, fuig a la seva cambra.

Apareix Perot de l'Armentera, que s'ha enfilat per la paret fins al terrat. El poeta ens descriu el personatge com "un bandit tremendament convencional, amb barba negra, cara de ferocitat exagerada i mitja dotzena de pistoles a la cintura". Les seves primeres paraules són d'una indignació envers el seu ofici, que fan escriuixir:

Remaleïda sort, maleïtsiga!
Set hores de camí per mal indret,
i penja i socarrima set pagesos
sense trobà a ningú ni un xinxonet!
Això de fer de lladre, ja ni et dóna
per espardenyes; i diria prou,
si no fos que la gent de pagesia
mai no respecta un lladre que no es mou.
Malviatge el fer de lladre!
De tres bales consentit,
menja amb una esgarrapada,
treu el fetge i perd la nit!

I en sé a la pallissa
un gos se t'aquissa;
a la lluriguera
la tropa t'espera;
vora del torrent
reps del sometent;
i a ciutat hi ha un jutge
del més saberuts
que el paper ja embruta
amb els ets i uts.

Dóna ordres als seus companys de fermar les bèsties, i ja no pot més. Té dolor a la cuixa i la seva suprema aspiració d'aquella nit és de veure si podrà dormir pla:

Jovita, que ha oït el galopar dels cavalls, surt a inquirir que passa, i quan s'adona de que és Perot, no pot estar-se d'expressar la seva sorpresa i satisfacció.

Avui en tu pensava, justament.
Arribes d'una mena de manera
com si t'hagués cridat mon pensament.

Amorosida, afegeix:

Te'n recordes, Perot? Jo era fadrina,
però tu ja tiraves per mal cap.
Jo vaig triar la vida més tranquil·la;
tu el córrer foll. Qui ho encertà?

Naturalment, Rosaura creu en aquell moment que qui ho encertà fou el que tingué

"mal cap". Però Perot també té aquella nit les seves aspiracions, i davant la pregunta de Jovita, vacilla:

Qui ho sap?

Et soc franc... un hostal és una vinya

cadascú insisteix. Ella s'exalta lloant la vida arriscada i Perot troba tots els encants en la vida tranquil·la de l'hostal. Tots dos estan enternits i en el seu entusiasme, Jovita canta la cançó de Perot i aquest, la de l'hostalera. L'escena acaba anant-se'n els dos personatges, mig abraçats, cap-el terrat.

Torna Golferic, extàtic, una branca florida a la mà. El seu anhel és tan pregon, que venç la seva tímidesa, i tusta a la porta de Rosaura i crida amorosament. La ballarina resta sorpresa de veure que coneix el seu nom. Comensa el gran "duo" previst. Rosaura li pregunta si era ell qui cantava i el galan respon, mig vergonyós, afirmativament. Parlen de la seva partida, i en demanar Rosaura on anirà el cavaller, aquest, amb una fermesa insospitada, respon categòricament:

Seguiré vostres vies

i fins que aneu amb mi, jo aniré amb vós.

Insinua els seus afectes per Rosaura, i aquesta es sent tota torbada i fa esment dels seus afanyos místics. Golferic segueix absolutament inflammat:

Perquè un somni d'eterna infantesa
a la tanca espínosa us atreu?
O mon dolç liri blanc de puresa,
hi ha misteris que vós no sabeu.
El dels ulls que s'acliquen i és donen,
el dels braços que es troben sòptats,
el dels llavis, que en d'altres es fonen,
l'encantària dels senys naufragats.
Ah, bandera d'amor desplegada
vostre cor faci ardent i després!

Davant d'unes manifestacions tan arborades, Rosaura que no pot deixar d'ésser maliciosa, li demana:

—Heu amat, cavaller?

Cap vegada;

per a vós s'ha guardat el meu bes.

Ella s'extremeix i s'allunya de Golferic. Aquest desespera i Rosaura, ja interessada en l'aventura, quan veu que el galant resta excessivament atut, ella es commou, i és mostra enternida, cosa que serveix per enardir a Golferic i per tornar ella a les velleïtats místiques. Golferic se li agenolla als peus:

Dolçor divina!
Baume sonor,
Rosaura meva,
Rosaura, amor!

La malícia de Rosaura remarca desseguida:

agenollat-se;
quin inexpert!

Golferic l'escomet decididament i quan després de breu persecució, pot abastar-la, se sent que ve algú. Golferic resta desolat de perdre el be que ja es vela a les mans i Rosaura, a la qual no deixava de plaure aquesta escomesa, no sap estar-se d'un

Quina llàstima, vós!

Els qui han interromput l'escena són Jovita i Perot. Extremiment de la dansarina en veure el lladre. Però aquest és bona persona i tranquil·litza els concurrents. Reconeix a Rosaura i canta les seves famoses gestes galants. Golferic, en veure qui és la que fins aleshores havia encès la flama del seu amor puríssim, ha de dir:

Ah, de tots mos afanyos, quina destrossa!

Descriu Perot com conegué la ballarina:

Una nit
vaig parar entre els pins una carrossa;
ella hi era, amb un comte remollit.
Un brau rescat ell va pagar tot d'una;
el posat a Rosaura va ser lleu;
ballar per a mon goig al clar de lluna
i dar-me una besada per adeu.

L'escomesa brutal de la realitat deixa Golferic esmaperdut i la seva personalitat de seminarista guanya una mica de terreny dintre d'ell mateix. L'escena queda soptada per l'agitadíssima aparició de Corbetó, lladre de la colla de Perot:

Perot, Perot,
corre ens importa.
Puja pel sot
gent, una escorta.
Perot, Perot,
campi qui pot.
Ja m'ho temia;
alguna espia
que ens ha traït.

La companyia
juntem, d'un crit!
Sort negra
i esquiva!
La tropa
ja arriba!

I són a trompons!
Fins duen canons!
Són colla
que espanta!
Són trenta,
quaranta!

I més pel camí
en deuen venir
Són trenta, quaranta
fan fressa, fan planta,
vuitanta, noranta,
i ja són aquí!

Fi trista
i eixorca!
Els jutges
la força!

Primer sé estímbat
per un espadat!
Al, Verge del Carme,
volgueu amparar-me!
Tu salva, Perot,
el nostre escamot!
Prou cares parades,
prou comes segades.
Són homes, al cim!
Són homes, fugim!

Viernes, 9 Noviembre, noche
Teatro Catalán Novedades

Ultima representación
de la ópera cómica
EL GIRAVOLT
DE MAIG

una producció admirable...
(Baltasar Samper)

una partitura rica, exhuberant,
justa i deliciosament nostra.
(J. Llongueres)

un poema exquisit.
(«La Nau»)

Letra y música son dignas por
todos conceptos, de alabanzas in-
condicionales.
(J. Nogués Pon)

Toldrà pot estar satisfet de la seva
primera obra escrita per al teatre.
El nostre jove músic comença...
com molts d'altres no han pogut
acabar mai.
(F. Lliurat)

Perot reacciona i torna a ésser el lladre famós:
Res de fugir, minyó, que ara em vui plaure
a esgarriar la terra!
i organitza desseguida la defensa. Jovita s'indigna de que vulgui malmetre-li l'hostal, Rosaura
crida i Golferic s'encomana al cel. En mig de l'aldarull, Jovita s'adona de que abaix hi ha
en Marcó i el crida; ara ho sabrem tot.
Aquest servent entra "amb una tranquil·litat imposant, que totseguit es comunica
a tots":

No xiscleu. No crideu a la partida.
L'alarma ha estat inútil, per ma fè.
No res de foc ni pena de la vida.
Un missatger ha arribat, i ja sé el què.
No hi ha oficials ni escorta: aquest desori
és el Senyor Arquebisbe qui el causà.
Tres canonges hi ha amb ell, un meritori
de la Cúria, el porrer i un sagristà.
De la visita pastoral en llista
posà, ans que d'altres, d'aquest poble el nom,
cercant un nebot seu seminarista
que va fugir, poc endevinen com.
Golferic en veure que és a ell a qui cerquen, sent acabar tota la seva resistència i es
disposa a lliurar-se totseguit. La ballarina, en saber-lo seminarista i veure on havien anat
a parar totes les ardideses de fa una estona, llença la seva rialla més crudel, i Jovita, la
dona del bon seny, s'imposa a tots, i diu solemniament:
Fieu-vos del meu seny: l'hostal en cria.
Tot ha finat com cal. La gent ve aquí
la nit hi passa, cadascú somnia,
i, en acabat, reprèn el seu camí.
Mireu, ja trenca el dia.
Somriguem-nos a l'hora de partir.

L'obra ja ha acabat. Manca només l'"adeussiau" que els bons personatges es donen de
molt bon cor i amb un enterniment adorable, tot iniciant un minuet:
GOL. En va el desig els nostres cors imanta
vers l'impossible bell que no ens escau.
PER. La matinada canta ja en l'afrau.
ROS. Dolç engany d'una nit, adeussiau.
GOL. Adeussiau, Rosaura l'encisera.
ROS. Torni a ta vida la perduda pau.
JOV. Adéu, Perot sigues feliç al cau.
PER. Força anants i vinents, bella hostalera.
Tots. Diguem-nos, bons amics, adeussiau.
JOV. Sense retret i sense melangia
tornem als bons afers.
ROS. Al bell palau.
PER. Al lliure bosc.
GOL. A santetat suau.
JOV. Tornem... on érem, sense més folia.
ROS. Un giravolt només, i adeussiau.

"CANÇONS VELLAS I NOVES"

TEATRO CATALÁN NOVEDADES

Martes, 6 Noviembre de 1928, a las diez de la noche

SOLEMNIDAD ARTÍSTICA

Primera de las dos únicas representaciones a precios populares
de la exquisita ópera cómica

EL GIRAVOLT DE MAIG

Joya del Teatro Lírico Catalán

PROGRAMA

La Compañía del Teatro Catalán Novedades interpretará la comedia en
dos actos de CARLOS SOLDEVILA

Déu hi fa més que nosaltres

Repartiment: *Madrona Dolcet*, senyora Baró (E.); *Nuri Dolcet*, senyo-
ra Fornés; *Maria* (mare), senyora Morera; *César Bonsoms*, senyor Gómez;
Alcàntara, senyor Parreño; *Dolcet* (pare), senyor Aymerich; *Uriach*, se-
nyor Bañeras.

Primera representación en este local de la ópera cómica en un acto, libro
del poeta **JOSÉ CARNER**, música del maestro **EDUARDO TOLDRÁ**

EL GIRAVOLT
DE MAIG

INTÉRPRETES

ROSAURA, ballarina	Mercedes Plantada (soprano)
JOVITA, hostalera	Concepción Callao (contralto)
GOLFERIC, seminarista en posat de cavaller	Emilio Vendrell (tenor)
PEROT DE L'ARMENTERA, lladre de camí ral	Conrado Giralt (bajo)
MARCÓ, servent a l'hostal	Juan Barrabés (tenor)
CORBETÓ, lladre de la colla de Perot	Valentín Capdevila (barítono)
La veu d'un pastor	Francisco Torra (tenor)

ORQUESTA de 31 profesores dirigida por el **Maestro Toldrà**

Figurines y decorado de **JAVIER NOGUÉS**

realizados por la CASA PAQUITA y los escenógrafos BRUNET Y POUS

EL GIRAVOLT DE MAIG

ARGUMENT

Som en una nit de primavera. Nit torbadora en la qual els sentits s'extravien i el pensament, sota la màgica de l'aire perfumat, les aures tèbies i el cel blau, vola enllà pel camí del desig, i cadascú somnia en il·lusions que s'escauen d'ésser a la part oposada de la realitat de cada dia.

Un breu preludi instrumental evoca l'ambient de l'obra, que queda encara accentuat per la cançó d'un pastor que passa amb el seu remat:

Mes de maig,
mes de maig,
bella és la rosa i verd el faig;
no se sap què tot-hom espera;
el mes de maig que s'adelerà,
i del desig us sobta un raig.

La cançó va perdent-se al lluny i al cap d'un moment, s'obre la cortina i ens trobem davant d'una pobra sala d'hostal muntanyenc, en ple segle XVIIIè.

Jovita i Marcó, mestressa i servent, respectivament, de l'hostal, van desgranant panotxes. Senten l'influència de la bella nit:

—Quina lluna clara!
—Quin aïret tan fresc!

però segueixen la seva tasca, i s'esforcen de fer l'elogi de la vida a l'hostal. Uns badalls venen a trair-los, i Marcó ha de confessar que

L'hostal en migra.
Res, ja se sap;
la primavera
fa rodà el cap

i es daleix per ésser soldat. Jovita, per la seva banda, recorda que el seu pare era contrabandista i que el terrible lladre Perot de l'Armentera

que era aleshores
mig bon xicot

l'havia festejada. Aquest sí que fa una vida plena d'interès:

risc i follia
tothora a punt.
No com féu l'enze
del meu difunt!

Esclata la discussió. L'un es riu de les dèries de l'altre, i Marcó diu, finalment, que ja en té prou d'hostal, i que s'en va.

Però, a tot això, l'hostalera recorda que cal tenir apariada la mula a trenc d'alba, per a Rosaura, la bella hostalera, i dona ordres a Marcó. Això els fa comentar la presència també en l'hostal, d'un gentil cavaller. Fa tres dies que s'han trobat ací, i encara no s'han dit un mot, i això que

són una parella,
no et pensis, que faria

Els dos interlocutors acorden que

No tenen arrencada
els nois d'avui en dia

després de lo qual es disposen a anar-s'en a dormir, cosa que fa Marcó.

Ix Rosaura, famosa ballarina, a temps de cridar l'hostalera, i li demana quina hora cau. L'encís de la nit la té trasbalsada i se sent disposada a interpretacions meravelloses de qualsevol fet normal. L'encisa aquella pau guardadora i el so d'unes campanes, i pregunta com poden produir-se aquestes coses delicioses. L'hostalera contesta amb molta naturalitat i sense comprendre què passa a la ballarina. L'aconsella de descansar i Rosaura exclama:

Tinc el cor massa ple!
I explica desseguida el seu afany d'aquell moment:

Ah, sè, oculta, secreta, l'amada
de Jesús, en el clos d'un convent!
Ser novícia, cantar i anar blanca
sols per Jesús; tení un lletet petit;
treure l'aigua del pou vora una branca
de limoner florit;
amenacà el dimoni, si us arriba
talvolta a anguniar
amb el rosari de pinyols d'oliva
que ha fet un ermità;
senyar-me tres vegades
si em recordo del món, hòrrid indret,
i anar damunt del pit les mans creuades,
castos els ulls, vora el sumis nasset!

Jovita li recomana encara el repòs, i no sap estar-se, una mica encuriosida, de preguntar-li si s'ha fixat en el bell cavaller, company seu d'estada a l'hostal. Indignació de Rosaura, qe referma les seves aspiracions místiques. El diàleg acaba gentilment:

—Bona nit. Déu us doni son pregon,
i en trencar l'alba, joia matinal.
—I a vos, senyora, un àngel a l'espona
i un àngel al capsal.

Rosaura s'ha retirat i Jovita es disposa a fer el mateix, quan apareix Golferic, trasbalsat també per l'influència de la primavera i tan propici a creure en qualsevol fet meravellos, que també li cal preguntar qui era que ha cantat la cançó de Maig i d'on ve el perfum de violes, i sospira i pressent esdeveniments importants:

ah, la nit, dolça nit encantada!
Què m'espera? Tremolo. Per: què?

Jovita, sempre agena al trasbals d'aquest minyons, li recomana que descansi, i Golferic, ha d'exclamar, també:

Tinc el cor massa ple.
Ah, dinou primaveres seguides
sens haver conegut el secret
dels ocells rellant, de les flors mal dormides,
de les branques parlant-se en murmuri discret!

Després d'aquesta expansió, la tímidesa i l'ensomni del seminarista es resolen en acció, i demana quan és que la bella dama s'en va, i quins camins segueix, i si té nuvi o marit, i el seu nom. En saber que és vol fer monja, el pobre cor de Golferic ja no pot més:

Hostalera, hostalera, impossible!
Oh, què és cas, hostalera, què és cas!
Ella sola a l'encant de sos ulls insensible?
Tancar-se, marxar-se, posar veu de nas.

Jo qui sap quines dèries tenia:
creia el món enganyós, ple d'esculls.

Però el maig, que eixa nit és tot bes i harmonia,
rient em fa caure la vena dels ulls.

No vui que ella malversí les trenes
tot complint el seu vot glacial;

Vui que canti la sang en ses venes
i que enrosi la neu virginal.

Oh, si em sembla que en mira i em parla
quan l'afany és en mi tan pressós!

Deu-me un bell corser blanc per raptar-la
i un mantell prou folgat per tots dos.

I aquest nom, aquest nom que em restaura,
que el veneri i el lloï tothom;

Rosaura, Rosaura, Rosaura, Rosaura,
lluna i música i mel en un nom.

A Jovita li sembla extrany que totes aquestes coses tan belles no se li acudin al cavaller quan té la dama al davant.

—Es la nit, són els arbres i són les estrelles,
que a aquell qui no gosa li ensenyen un cant.

L'hostalera, amb la seva experiència en afers sentimentals i amb evident simpatia per la gentil parella, li insinua que pot-ser el millor seria de donar un tust a la porta de Rosaura. Golferic decideix... pendre la viola i dedicar una serenada a la seva amor, cosa a la qual es disposa tot seguit.

Quan el seminarista ha eixit, surt Rosaura. Comensa de parlar somniosament i, en veure l'imatge de la Verge, inicia la seva oració, la qual és replicada des del defora per la serenada del Golferic, en un dels moments més bells de l'obra.

De sobte, hom sent galopar cavalls i la dansarina, temerosa, fuig a la seva cambra.

Apareix Perot de l'Armentera, que s'ha enfilat per la paret fins al terrat. El poeta ens descriu el personatge com "un bandit tremendament convencional, amb barba negra, cara de ferocitat exagerada i mitja dotzena de pistoles a la cintura". Les seves primeres paraules són d'una indignació envers el seu ofici, que fan escriuixir:

Remaleïda sort, maleïtsiga!
Set hores de camí per mal indret,
i penja i socarrima set pagesos
sense trobà a ningú ni un xinxonet!
Això de fer de lladre, ja ni et dona
per espardenyes; i diria prou,
si no fos que la gent de pagesia
mai no respecta un lladre que no es mou.
Malviatge el fer de lladre!
De tres bales consentit,
menja amb una esgarrapada,
treu el fetge i perd la nit!

I en sè a la pallissa
un gos se t'aquissa;
a la lluriguera
la tropa t'espera;
vora del torrent
reps del sometent;
i a ciutat hi ha un jutge
del més saberuts
que el paper ja embruta
amb els ets i uts.

Dóna ordres als seus companys de fermar les bèsties, i ja no pot més. Té dolor a la cuixa i la seva suprema aspiració d'aquella nit és de veure si podrà dormir pla:

Jovita, que ha oït el galopar dels cavalls, surt a inquirir que passa, i quan s'adona de que és Perot, no pot estar-se d'expressar la seva sorpresa i satisfacció.

Avui en tu pensava, justament.
Arribes d'una mena de manera
com si t'hagués cridat mon pensament.

Amorosida, afegeix:

Te'n recordes, Perot? Jo era fadrina,
però tu ja tiraves per mal cap.
Jo vaig triar la vida més tranquil·la;
tu el córrer foll. Qui ho encertà?

Naturalment, Rosaura creu en aquell moment que qui ho encertà fou el que tingué

"mal cap". Però Perot també té aquella nit les seves aspiracions, i davant la pregunta de Jovita, vacilla:

Qui ho sap?

Et soc franc... un hostal és una vinya

Jadascú insisteix. Ella s'exalta lloant la vida arriscada i Perot troba tots els encants en la vida tranquil·la de l'hostal. Tots dos estan enertits i en el seu entusiasme, Jovita canta la cançó de Perot i aquest, la de l'hostalera. L'escena acaba anant-se'n els dos personatges, mig abraçats, cap el terrat.

Torna Golferic, extàtic, una branca florida a la mà. El seu anhel és tan pregon, que venç la seva tímidesa, i tusta a la porta de Rosaura i crida amorosament. La ballarina resta sorpresa de veure que coneix el seu nom. Comensa el gran "duo" previst. Rosaura li pregunta si era ell qui cantava i el galan respon, mig vergonyós, afirmativament. Parlen de la seva partida, i en demanar Rosaura on anirà el cavaller, aquest, amb una fermesa insospitada, respon categòricament:

Seguiré vostres vies

i fins que aneu amb mi, jo aniré amb vós.

Insinua els seus afectes per Rosaura, i aquesta es sent tota torbada i fa esment dels seus afanys místics. Golferic segueix abso'tament inflammat:

Perquè un somni d'eterna infantesa
a la tanca espinosa us atreu?

O mon dolç lliri blanc de puresa,
hi ha misteris que vós no sabeu.

El dels ulls que s'acliquen i és donen,
el dels braços que es troben sòptats,

el dels llavis, que en d'altres es fonen,
l'encantària dels senys naufragats.

Ah, bandera d'amor desplegada
vostre cor faci ardent i després!

Davant d'unes manifestacions tan arborades, Rosaura que no pot deixar d'ésser maliciosa, li demana:

—Heu amat, cavaller?

Cap vegada;

per a vós s'ha guardat el meu bes.

Ella s'extremeix i s'allunya de Golferic. Aquest desespera i Rosaura, ja interessada en l'aventura, quan veu que el galant resta excessivament atùt, ella es commou, i és mostra enterida, cosa que serveix per enardir a Golferic i per tornar ella a les vel·leïtats místiques. Golferic se li agenolla als peus:

Dolçor divina!
Baume sonor,

Rosaura meua,
Rosaura, amor!

La malícia de Rosaura remarca desseguida:

agenollar-se;
quin inexpert!

Golferic l'escomet decididament i quan després de breu persecució, pot abastar-la, se sent que ve algú. Golferic resta desolat de perdre el be que ja es vela a les mans i Rosaura, a la qual no deixava de plaure aquesta escomesa, no sap estar-se d'un

Quina llàstima, vès!

Els qui han interromput l'escena són Jovita i Perot. Extremiment de la dansarina en veure el lladre. Però aquest és bona persona i tranquil·litza els concurrents. Reconeix a Rosaura i canta les seves famoses gestes galants. Golferic, en veure qui és la que fins aleshores havia encès la flama del seu amor puríssim, ha de dir:

Ah, de tots mos afanys, quina destrossa!

Descriu Perot com conegué la ballarina:

Una nit

vaig parar entre els pins una carrossa;
ella hi era, amb un comte remollit.

Un brau rescat ell va pagar tot d'una;
el posat a Rosaura va ser lleu;

ballar per a mon goig al clar de lluna
i dar-me una besada per adéu.

L'escomesa brutal de la realitat deixa Golferic esmaperdut i la seva personalitat de seminarista guanya una mica de terreny dintre d'ell mateix. L'escena queda soptada per l'agitadíssima aparició de Corbetó, lladre de la colla de Perot:

Perot, Perot,
corre ens importa.

Puja pel sot
gent, una escorta.

Perot, Perot,
campi qui pot.

Ja m'ho temia;
alguna espia

que ens ha traït.

La companyia

juntem, d'un crit!

Sort negra

i esquivà!

La tropa

ja arriba!

I són a trompons!

Fins duen canons!

Són colla

que espanta!

Són trenta,

quaranta!

I més pel camí
en deuen venir

Són trenta, quarant
fan fressa, fan planta,

vuitanta, noranta,
i ja són aquí!

Fi trista
i eixorca!

Els jutges
la, forca!

Primer sé estimbat
per un espadat!

Al, Verge del Carme,
volgueu amparar-me!

Tu salva, Perot,
el nostre escamot!

Prou cares parades,
prou cames segades.

Són homes, al cim!

Són homes, fugim!